

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1414/2018
03.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Чедомир Голубовић, адвокат из ..., против тужене Националне службе за запошљавање, ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1. 2595/17 од 12.01.2018. године, у седници већа од 03.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

УВАЖАВА СЕ ревизија тужиље, **ПРЕИНАЧАВА** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1. 2595/17 од 12.01.2018. године и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1.664/16 од 05.04.2017. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Национална служба за запошљавање из Београда да тужиљи исплати на име трошкова ревизијског поступка износ од 33.000,00 динара са затезном каматом од наступања извршности одлуке до коначне исплате, у року од 15 дана од пријема писаног отправака ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1.664/16 од 05.04.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено као незаконито решење тужене од 21.01.2016. године, исправљено решењем од 01.02.2016. године, којим је тужиљи отказан уговор о раду са припадајућим анексима. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиљу врати на рад, призна јој сва права по основу рада и успостави радноправни статус као пре престанка радног односа. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 85.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1. 2595/17 од 12.01.2018. године преиначена је првостепена пресуда и у целости одбијен тужбени захтев као неоснован.

Против другостепене пресуде тужиља је изјавила благовремену и дозвољену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14) и одлучио да је ревизија тужиле основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису учињене ни апсолутно битне повреде одредаба парничног поступка, као ни битне повреде из члана 374. став 1. на које се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, побијаним решењем тужене од 21.01.2016. године, исправљеним закључком од 01.02.2016. године, тужилци запосленој на пословима организатора ... отказан је уговор о раду са припадајућим анексима, услед престанка потребе за њеним радом, због организационих промена код тужене које су довеле до смањења обима посла, а који разлози нису могли бити отклоњени мером запошљавања. Одређено је да тужилци престаје радни однос закључно са 31.01.2016. године, уз право на отпремнину. На основу Уговора о раду од 08.12.2011. године, тужилца је у поступку извршења првостепене пресуде код тужене засновала радни однос на неодређено време, с тим што ће послове организатора ... обављати у Филијали Краљево. У овој филијали је на наведеном радном месту било двоје запослених, међу којима и тужилца, а бодовање је вршено на основу листе основних и додатних критеријума. Утврђено је да тужилца испуњава критеријуме који се односе на степен стручне спреме, да нема регистровану самосталну делатност, да на дан престанка радног односа тужилци не недостаје до три године до испуњавања услова за пензију. Применом додатног критеријума економско социјални положај, тужилци је додељено укупно осам бодова. Програмом решавања вишка запослених од 12.01.2016. године предвиђени су разлози престанка потребе за радом запослених код туженог, разлози за утврђивање вишка запослених и примена Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време за 2015. годину. Одлуком од 09.12.2015. године утврђен је максимални број запослених на неодређено време код тужене. У складу са наведеном одлуком директор тужене је донео Правилник о организацији и систематизацији послова од 16.12.2015. године. Утврђено је да је код тужене 70 запослених на неодређено време вишак, јер је за њиховим радом престала потреба, односно раде на пословима на којима је утврђено смањење броја извршилаца. На коначном списку запослених код тужене за чијим радом је престала потреба од 05.02.2016. године је и тужилца под редним бројем 51.

На основу тако утврђених чињеница, првостепени суд је закључио да је тужена поступала супротно закону и да је оспорено решење донето у незаконито спроведеном поступку решавања вишка запослених. Тужена није у потпуности спровела прописану процедуру. Програм решавања вишка запослених мора да садржи број, квалификациону структуру, године старости и стаж осигурања запослених који су вишак и послове које обављају. На дан доношења Програма 12.01.2016. године тужена није утврдила списак запослених за чијим радом је престала потреба, већ је у програму само констатовано да ће по доношењу истог применом критеријума бити утврђен коначан списак запослених. Тужена је прво отказала уговор о раду тужилци, а након тога утврдила списак вишка запослених. Из тих разлога је усвојен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду.

Супротно закључку првостепеног суда, другостепени суд је заузео становиште да је Уговор о раду тужиљи отказан на законит начин. Програм је донет у циљу рационализације броја запослених код тужене, а на основу Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору и Одлуке Владе Републике Србије од 09.12.2015. године о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, јавних служби, АП Војводине и локалне самоуправе за 2015. годину којом је утврђен максималан број запослених на неодређено време код тужене. Програм је донет из разлога доношења Правилника о организацији и систематизацији послова код тужене, који је ступио на снагу 25.12.2015. године и којим је утврђено да код тужене 70 запослених на неодређено време чини вишак. Правилником је дошло до смањења броја извршилаца, па су запослени, а тако и тужиља, очигледно имали сазнања о пословима који су укинати, као и о пословима на којима је смањен број извршилаца, одмах након ступања на снагу и објављивања Правилника. Чињеница да у Програму у првој фази доношења нису персонализовани запослени који су вишак нема процедурални значај за законитост решења о престанку радног односа тужиље, која је применом критеријума из Програма пре престанка радног односа изложена конкуренцији. На основу резултата бодовања исказаних кроз примену како основних тако и додатних критеријума, сврстана је у категорији запослених за чијим је радом престала потреба. Зато је преиначена првостепена пресуда.

Према становишту Врховног касационог суда, правилан је закључак првостепеног суда по коме се и списак запослених који представљају вишак и послови које они обављају морају сачинити као саставни део Програма решавања вишка запослених пре давања отказа уговора о раду. На то се основано указује у ревизији. Отуда није законит отказ уговора о раду који је дат по усвајању Програма који не садржи број, квалификациону структуру, године старости и стаж осигурања запослених који су вишак и послове које они обављају, односно списак запослених који су вишак. Садржина програма регулисана је одредбом члана 155. став 1. тачка 3. Закона о раду. У конкретном случају Програм садржи само назнаку да ће се накнадно по утврђеним критеријумима сачинити коначан списак вишка запослених. Тужена је прво отказала уговор о раду тужиљи, а након тога утврдила списак вишка запослених.

Програм решавања вишка запослених са свим елементима, па и списком вишка запослених, чини део законом предвиђене процедуре за отказ уговора о раду. Зато се комплетан Програм мора донети пре доношења појединачних решења о отказу уговора о раду. Незаконитост поступка који је претходио отказу није у томе што је Програм спроведен у две фазе, у којој су у првој утврђени критеријуми, а у другој сачињен списак запослених, већ у томе што је отказ тужиљи дат пре окончања обе фазе, односно пре него што је утврђена листа са списком запослених који су вишак. Управо је то услов који предвиђа одредба члана 155. Закона о раду за утврђивање вишка запослених према програму решавања вишка запослених.

Из тих разлога се у ревизији основано указује да је другостепени суд погрешном применом материјалног права преиначио првостепену пресуду.

Како је тужиља успела у спору по ревизији, признати су јој трошкови ревизијског поступка на име састава ревизије, у износу опредељеном у изреци.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић